

Altanguiden

Råd och tips för dig som
vill bygga en altan.

 K-RAUTA
Ett byggvaruhus av det rätta virket

Bygglov eller inte?

Kanske går du i tankarna att investera i en ny altan, eller ny redskapsbod. Eller varför inte en pool? För att få tillstånd till de flesta om- eller tillbyggnationer behöver du ha bygglov från din kommun.

Hur ansöker jag om bygglov?

Det är byggnadsnämnden i din kommun som bedömer om du behöver bygglov eller ej. Innan du börjar planera ditt bygge bör du kontakta byggnadsnämnden för att få reda på om det du vill bygga kräver bygglov.

När du *inte* behöver bygglov

FASADÄNDRINGAR. I vissa detaljplaner finns det bestämmelser om t.ex. fasadens färg eller K- och Q-märkningar, som påverkar vad du får göra utan bygglov. Men som allra oftast får du, utan att ha bygglov, byta färg, fasadbeklädnad och takmaterial. Däremot får du inte ändra byggnadens eller områdets karaktär.

SKÄRMTAK. Du får utan bygglov installera ett skärmtak, över altan, uteplats, balkong eller entré. Så länge skärmarnas totala yta inte överskrider 15 kvm.

FRIGGEBOD. Om din friggebod är 15 kvm eller mindre behöver du inte ansöka om bygglov. Dock finns det fortfarande regler som du måste

ta hänsyn till, friggebodens höjd får inte överstiga 3 meter, höjden beräknas från markens medelnivå. Friggebodens användningsområde är valfritt men den måste byggas som komplement till ett en- eller tvåbostadshus. Om du vill placera din friggebod närmare tomtgränsen än 4,5 meter måste du få dina grannars medgivande skriftligt på papper.

ATTEFALLSHUS. Du som har ett en- eller tvåbostadshus får, förutom friggeboden på maximalt 15 kvm, även uppföra ett så kallat attefallshus på maximalt 25 kvm. För att bygga ett attefallshus behövs inget bygglov, men du måste göra en anmälan till byggnadsnämnden och invänta startbesked innan du kan börja.

UTEPLATS. Inom 3,6 meter från bostadshuset får du utan bygglov bygga en uteplats som kan avgränsas med plank eller mur. Det avgränsande planket eller muren får inte överstiga 1,8 meter.

För att vara på den säkra sidan, kontakta alltid byggnadsnämnden i din kommun innan du börjar bygga.

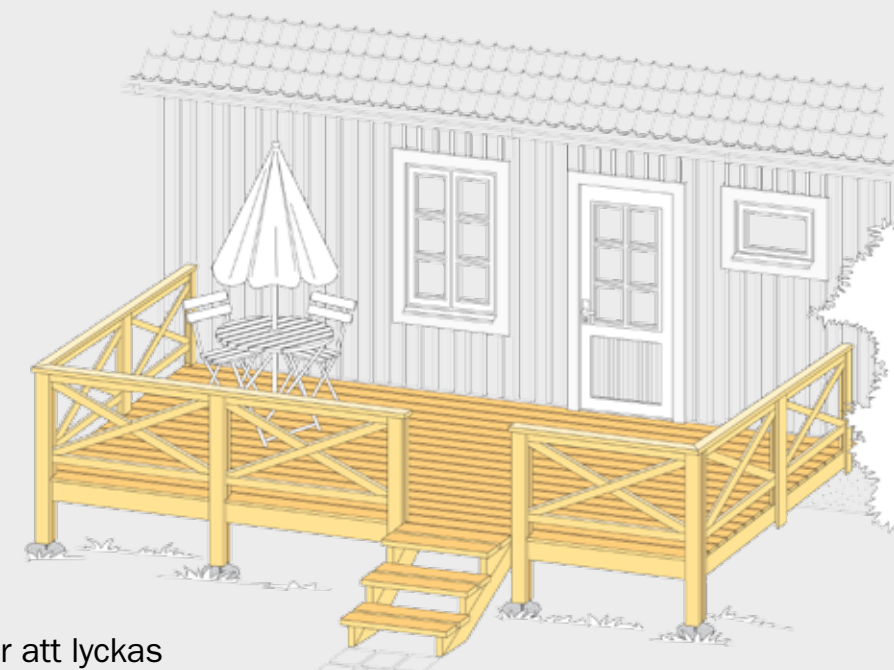
Lycka till!

Altanfrågor att fundera över innan du börjar

- Ta reda på om du behöver bygglov.
- Hur stor ska altanen vara?
- Vilket virke vill du använda?
- Vilken konstruktion har huset?
- Vill du ha tak?
- Vill du ha staket?
- Ska det finnas eluttag för till exempel en grill?
- Vill du ha utebelysning som klarar sig året om?
- Vill du att altanen ska vara klädd på sidorna?
- I vilket väderstreck ligger altanen?

Dags att bygga

Här har vi samlat det du behöver veta för att lyckas med ditt altanprojekt. Allt från planering och materialval till plintar och konstruktionsritningar. Kom ihåg att du alltid kan fråga oss på K-rauta om du undrar över något särskilt eller bara behöver lite hjälp på traven.

Planering

Altanens placering i anslutning till huset brukar vara given. Var altanen placeras beror på en kombination av flera faktorer. Solfaktorn är viktig – övervägande morgonsol, middagssol eller kvällssol. Ett alternativ är två altaner i olika väderstreck.

Eftersom altanen är en utvidgning av husets vistelseyta ska man tänka på att kommunikationen inne/ute fungerar bra. Vindskydd och insynsskydd är faktorer att också ta hänsyn till. För den unga familjen är en barnvänlig altan en självklarhet. Fundera redan från början på hur en eventuell framtida tillbyggnad ska göras. Det kan gälla en utbyggnad

i vinkel eller en del under tak. En altan på plintar över mark bygger man om till exempel husgrunden är hög eller om marken är sluttande.

För att bygga en altan utan tak behövs i de flesta fall inget bygglov. Vissa kommuner har en gräns för hur hög en altan får vara utan att vara bygglovspliktigt. Gränsen är ofta 600 mm. Kontrollera därför med din kommun vad som gäller innan du börjar bygga. Tänk dock på, att om planer finns att senare bygga väggar och tak, så är dessa bygglovspliktiga om taket blir större än 15 m² och om man kommer närmare tomtgräns än 4,5 m.

Materialval

Den här typen av träkonstruktioner utsätts med tiden för stora påfrestningar i form av temperaturvariationer, fukt och belastning. Välj därför material av god kvalitet som är anpassat till det hårda utomhusklimatet.

Välj tryckimpregnerat trä i träskyddsklass NTR/A till:

- trä i kontakt med mark
- trä i konstruktioner där personsäkerheten kräver att dessa inte försvagas (till skydd mot olycksfall)
- trä som är svårt att byta ut efter inbyggnad i fuktig miljö (till exempel i syllar, på plintar och betongplattor).

Välj tryckimpregnerat trä i träskyddsklass NTR/AB till:

- oskyddat trä ovan mark.

Det är viktigt att dimensioneringen är väl tilltagen och att sammanfogningarna görs starka. Alla fästdon och beslag av metall som spik, skruv, bult och vinkelbeslag ska vara ordentligt rostskyddade – använd rostfritt alternativ före varmförzinkat.

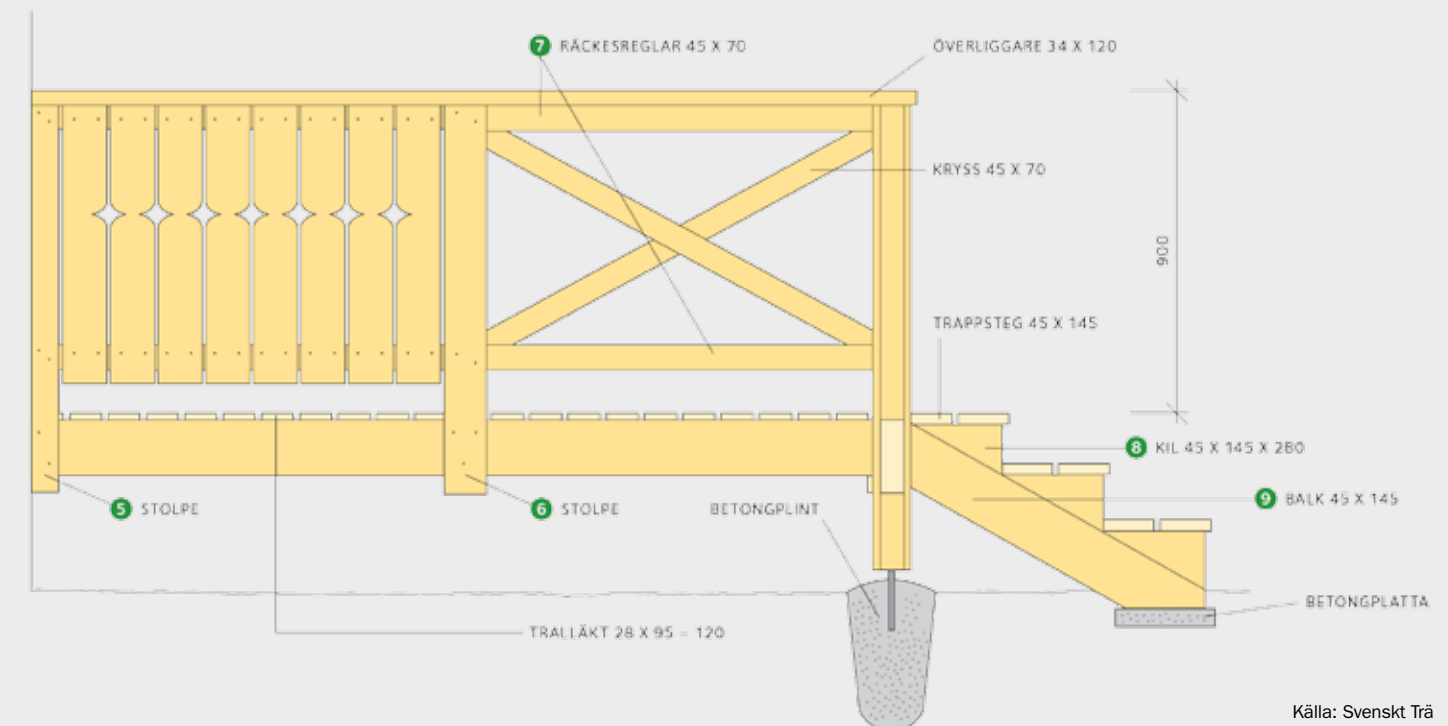
Ytbehandling med till exempel alkydoljefärg eller transparent träskyddsolja skyddar träets yta och motverkar att småsprickor uppstår. Var särskilt noggrann med ytbehandling av ändträtor, som bör mättas med färg eller penetrerande grundolja.

Detalj: hörnstolpe

Nertill greppar mittbiten om stolpskon, som gjuts fast i betongplint. Använd alternativt raka plattjärnsbeslag. Främre stödregeln vilar helt ovanpå den avkapade mittbiten. Sidoräckets två regler passar i urtag i stolpens ena ytterbit. Räcket avslutas upptill med en överliggare som även täcker stolparna.

Alla mått är i mm där inget annat anges.

Källa: Svenskt Trä

Konstruktion

Stödregel (bärlina) ①, 6000 lång, skruvas fast med fransk träskruv eller fasadplugg mot husgrunden. Regeln består av två bitar, 45x45 och 45x195 i lägst hållfasthetsklass C14, vilka skruvas ihop.

Den främre stödregeln ② skruvas ihop av två bitar: 45x45 och 45x195 i lägst hållfasthetsklass C14. Avväg regeln noga med långt vattenpass, så att den blir horisontell och på exakt samma höjd som den andra stödregeln. Eftersom längden i vårt exempel är 6000 kan dold längdskarvning göras med stöd mitt över stolpe.

De elva golvreglarna ③ är av dimension 45x145 och i hållfasthetsklass C24 med längd 2400. De fixeras med skråspikning eller vinkelbeslag mellan de båda stödreglarna i fram och bakkant, på c 600. Framkantens breda stödregel döljer helt golvreglarnas ändträ. Trädäckets golv görs av tralläkt 28x95-120. Använd distansbitar med tjocklek 5 när tralläkten spikas eller skruvas fast, så blir springorna lika stora.

Stolparna ④ är uppbyggda som en I-balk. De spikas ihop av en mittbit 45x70 och två ytterbitar 34x120. Fördelen är att man på ett snyggt sätt kan sammanfoga stolpar och horisontella regler utan synliga skarvar. Se även detaljen som visar en hörnstolpe.

Stolparna ⑤ mot husväggen är av klenare dimension än övriga stolpar. Mittbiten, som den övre räckesregeln vilar mot, är 45x45. Denna skruvas eller spikas fast mot husväggen. Ytterbitarna är av dimension 34x70.

Mitt på sidoräckena är en stolpe ⑥. Dimensionerna är, liksom för övriga stolpar, 45x70 och 34x120. Vänta med att spika fast sista ytterbiten tills kryssreglarna är på plats.

De horisontella räckesreglarna ⑦, som är 45x70, utgör räckets stomme. Mellan dem kan kryssreglarna fixeras. Därvid gäller noggrann måtttagning på plats och att krysset görs halvt-i-halvt. Räckesreglarna kan också fungera som spikfäste om lodräta spjälor, 22x95-120, ska spikas fast. Det dekorativa urtaget sågas med elektrisk sticksåg.

Trappans sidostycken (vangstycken) består av en stödbalk ⑨ 45x145 med fastspikade måttanpassade kilar ⑧ ovanpå. Kilarna utgör stöd för trappstegen som spikas fast. De idealiska måtten för en trappa är cirka 300 stegdjup och cirka 150 trappstegshöjd. Under mark vilar sidostyckena mot två betongplattor, avsedda för trädgårdsgångar. Upptill fixeras sidostyckena mot främre stödregeln med skråspikning eller vinkelbeslag.

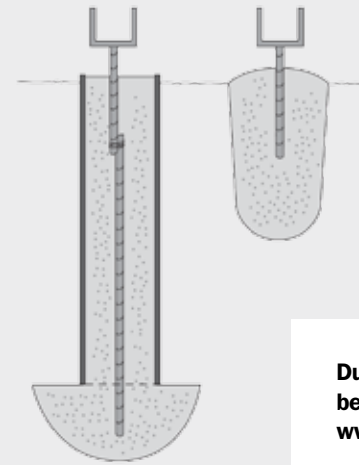
Plintar

Altanens stolpar vilar nertill mot gjutna betongplintar. I det här fallet har vi använt stolpskor, som gjuts fast i plintarna. Alternativt kan kraftiga plattjärnsbeslag användas.

Om marken består av grus och sten gräver man plinthålen cirka 500–600 djupa till fast underlag. All matjord ska tas bort. Därefter gjuts plinten av betong, varvid beslagen gjuts fast efter riktning och uppstaging.

Om matjordslagret är tjockt eller om marken är lerig och tjälskjutande måste betongplintarna längre ner i marken för att nå fast underlag. Först grävs ett djupt hål och en liten bottenplatta gjuts av betong. Tryck fast en bit armeringsjärn i mitten. När denna gjutning hårdnat placeras en rund gjutform av papp med diameter 150 i hålet och jorden fylls tillbaka runtom.

Därefter fylls pappröret med betong och beslaget gjuts fast.

Du hittar utförliga beskrivningar på www.byggbeskrivningar.se

OM BYGGBESKRIVNINGEN

När du väljer att bygga med trä, väljer du ett naturligt och förnybart material. Byggbeskrivningen är framtagen av Svenskt Trä i samarbete med bygg- och trävaruhandeln. Innehållet bygger på information som tillhandahållits av olika experter och materialleverantörer. Svenskt Trä verkar för kunskapsspridning, inspiration och utveckling som rör trä, träprodukter och träbyggande. Bakom Svenskt Trä står svensk sågverksindustri.

Föreningen Sveriges Skogsindustrier tar inte något ansvar för skada som må orsakas på grund av innehållet i byggbeskrivningen. Rättigheterna till innehållet i denna byggbeskrivning tillkommer Föreningen Sveriges Skogsindustrier. Innehållet skyddas enligt upphovsrättslagen. Missbruk beivras. Kopiering av innehållet är förbjudet. © Föreningen Sveriges Skogsindustrier, 2015.

Ta hand om din altan

Ytbehandling

Att ta hand om din altan ordentligt kan förlänga dess livslängd med flera år. Vårt svenska klimat sliter hårt på våra kära altaner, så varför inte ge dem lite extra kärlek?

Men innan du sätter igång bör du ställa dig själv några frågor.

Vilket material består din trall av?
När tvättade du din altan sist?
Föredrar du en ljus eller mörk altan?

En del träslag behöver ingen ytbehandling, dock är de flesta altaner i Sverige tillverkade av tryckimpregnerat trä. För att få en vacker och hållbar altan är det viktigt att ta hand om den.

Börja med att tvätta av altanen, du kan använda skurborste, vatten och vanlig såpa, ett miljövänligt och billigt alternativ. Det finns medel som är tillverkade speciellt för tralltvätt, kolla gärna om det

finns miljömärkta produkter. Tänk på att resterna av alla medel hamnar i din trädgård.

Om du har en äldre eller väldigt smutsig altan kan du använda högtrycksspruta, var dock väldigt försiktig då du kan föra in vatten i träet så att det på sikt uppstår rötskador. Använd ett munstycke som är anpassat till ändamålet och glöm inte att du måste vänta minst i ett par veckor innan träet är tillräckligt torrt för fortsatt behandling.

Rådfråga ett proffs om du känner dig osäker.

Välj en olja som är anpassad till den typ av trall som du har. Olja kan genom åren mörka träet, om du istället vill ha en ljusare nyans kan lasering vara ett alternativ, det ger en mattare yta och du kan anpassa nyansen till huset eller utemöblerna.

Välj helst en vattenbaserad olja, den håller bättre och kräver inte oljning varje år.

Checklista innan sommaren

- Oljat verandan?
- Rengjort eller målat utemöblerna?
- Fixat i ordning trädgården efter vintern, krattat löv, beskurit träd, planterat nytt?
- Rengjort grillen?
- Tagit en tur runt huset och kollat om något behöver målas eller kittas om?
- Gått upp på taket och kollat så att det är fritt från mossa och att plattorna är i bra skick?
- Tagit en titt i trädgården eller på tomten och sett efter om det är något som hänt efter vintern?
- Anordnat årets första grillfest?